

ЗВІТ

про роботу Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України у 2014 р.

/ .Організаційна діяльність

Станом на січень 2014 р. до складу Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України входила 51 особа. Протягом року до складу Спілки було прийнято 8 осіб. Виведено із складу Спілки 2 особи (один - за власним бажанням, другий - у зв'язку зі смертю).

Протягом 2014 р. було проведено 6 засідань Правління ЧОО НСКУ, на яких, зокрема, йшлося про скликання чергової звітної-виборної конференції (28 квітня 2014 р.), призначення членам НСКУ - ветеранам краєзнавчого руху стипендій Чернігівської обласної державної адміністрації на 2015 р. (30 жовтня 2014 р.), нагородження грамотою Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М.М. Коцюбинського (12 вересня 2014 р.), прийняття нових членів до ЧОО НСКУ (10 січня, 30 вересня 2014 р.).

30 травня 2014 р. відбулася IV чергова звітно-виборча конференція ЧОО НСКУ, на якій були присутні 36 членів Спілки. Після обговорення звіту голови Правління ЧОО НСКУ та звіту Ревізійної комісії відбулися вибори нового складу Правління та Ревізійної комісії. До складу Правління увійшли О.Б. Коваленко, О.І. Крук, О.Я. Рахно, І.Я. Каганова, А.Л. Курданов, С.Л. Лаєвський, А.М. Острянюк, Л.В. Ясновська, до складу Ревізійної комісії - Л.П. Лінюк, Ю.А. Русанов, А.В. Морозова. Головою Правління було обрано О.Б. Коваленка, заступниками голови - О.І. Крука й О.Я. Рахна, відповідальним секретарем - Л.В. Ясновська, головою Ревізійної комісії - Ю.А. Русанова.

За поданням Правління ЧОО НСКУ в 2014 р. відомі краєзнавці Т.П. Демченко (Чернігів) та А.А. Федорченко (Любеч) одержували стипендії Чернігівської обласної державної адміністрації.

//. Науково-дослідна робота

Протягом року року ЧОО НСКУ виступила співорганізатором низки наукових конференцій:

- Круглого столу «Слава не померкне» (до 110-ї річниці початку російсько-японської війни 1904-1905 рр.) (січень 2014 р., Чернігів);
- Музейних читань, присвячених 70-річчю Корсунь-Шевченківській операції 1944 р. (лютий 2014 р., Чернігів);
- Круглого столу «1941 рік. Україна в огні: трагедія та пам'ять» (червень, 2014 р., Чернігів);
- XIII Батуринських читань, м. Батурин (червень 2014 р., Батурин);
- Міжнародної наукової конференції «Печери та монастирі в історії України» на пошану В.Я. Руденка (травень 2014 р., Чернігів);
- Всеукраїнської науково-практичної конференції: «М. Коцюбинський: погляд з XXI століття» (до 150-річчя від дня народження письменника) (вересень 2014 р., Чернігів);
- Третіх Любеньких історичних читань, (жовтень 2014 р., Чернігів - Любеч);
- I Міжнародної наукової конференції «Русь і Афон: тисячоліття духовно-культурних зв'язків»: До 1000-ліття давньоруського чернецтва на Афон і й 220-ліття смерті преп. Паїсія Величковського» (листопад 2014р., Чернігів);
- Першої обласної історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді (26 листопад 2014 р., Чернігів).

Протягом 2014 р. на засіданнях Спеціалізованої вченої ради К 79.053.01 у Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка були захищені кандидатські дисертації з історії краю:

Герасимчук О.М. «Реалізація Столипінської аграрної реформи в Чернігівській губернії (1906-1917 рр.)»;

Крупенко О.В. «Промислове підприємництво у Полтавській та Чернігівській губерніях у другій половині XIX початку XX ст.».

///. Просвітницька діяльність

Протягом 2014 р. за безпосередньої участі членів ЧОО НСКУ було проведено 8 засідань клубу «Краєзнавець», що діє на базі Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка. На засіданнях клубу «Краєзнавець» та в Чернігівському історичному музеї імені В.В. Тарновського було презентовано нові книги краєзнавчого характеру:

- збірник наукових праць «Скарбниця української культури», вип. № 1 5;
- бібліографічний покажчик «Чернігівські шляхи Тараса»;
- монографію Ю.М. Ситого «Християнські поховальні пам'ятки давньоруського Чернігова»;
- монографію О.М. Бондаря «Чернігів: місто і фортеця у XIV-XVIII століттях»;
- збірник матеріалів VIII Міжнародного наукового семінару «Євреї Лівобережної України. Історія та культура».

Члени ЧОО НСКУ також підготували тематичні виставки у музеях області:

- «У житті та смерті вони назавжди з нами...» до Міжнародного Дня пам'яті жертв Голокосту *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}'*,
- «Слава не померкне - герої житимуть вічно!» (до 110-ї річниці початку російсько-японської війни 1904-1905 рр.) *(Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського);*
- «Вишита її життя дорога», присвячена творчості знаної художниці й вишивальниці Ганни Іванівни Григоренко *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського)]*
- «Нові археологічні дослідження Чернігівщини» *(Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського)'*,

- «І подвиг на папері оживав» (присвячена письменнику, командирі партизанського з'єднання ім. Щорса Герою Радянського Союзу, лауреату Національної премії України імені Тараса Шевченка Ю.О. Збанацькому) *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «За мирне небо і чисті зорі» (до 25-річчя виведення військ СРСР з Афганістану) *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «Тарас Шевченко у колі чернігівських друзів» *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «З Шевченком у серці. Митці - Кобзареві» (до 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка) *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «Чернігівці - лауреати Шевченківської премії» *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «О. Довженко. Війна. Герої. Пам'ять» *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «По кому дзвонить дзвін» (до 100-річчя початку Першої світової війни) *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «На наших плечах Україна»: чернігівці - учасники АТО *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- «Іван Плющ: «Україна назавжди» *{Чернігівський обласний історичний музей ім. В.В. Тарновського}*);
- Виставка творів художника І. Рашевського (до 165-річчя від дня народження художника) *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана}*);
- Родина Розумовських *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана}*);

- Виставка до 200-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана}'*,
- Гоголіана у творчості українських митців (до 205-ї річнці від дня народження М. Гоголя) *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана)}*
- Галаганівська колекція (до 195-річчя від дня народження Г.П. Галагана) *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана};*
- «Дві долі»: Виставка творів О. Савченка-Бельського та І. Строкуна. *{Чернігівський обласний художній музей ім. Г. Галагана};*
- Кирило Розумовський - гетьман України *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Гетьман Іван Мазепа *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Вічне і живе Шевченкове слово *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Розмаїття рушникових орнаментів *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Допоки бринить бджола *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»}*
- Конотопська битва 1659 р. - героїчна сторінка історії України *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Доти буде Україна - поки буде героїчний дух *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»};*
- Древо життя. Дивоцвіт *{Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця»}*.

У друкованих та електронних ЗМІ з метою пропаганди історико-культурної спадщини Чернігівщини протягом 2014 р. виступили члени Спілки О.Б. Коваленко, Т.П. Демченко, О.Я. Рахно, О.І. Крук, С.Л. Лаєвський, О.П. Добриця, С.О. Половникова, Н.Б. Реброва.

400 НСКУ плідно співробітничав з Чернігівським національним педагогічним університетом імені Т.Г. Шевченка, Ніжинським державним університетом імені М.В. Гоголя, Чернігівським обласним історичним музеєм імені В.В. Тарновського, Чернігівським обласним художнім музеєм імені Г.П. Галагана, Національним історико-культурним заповідником «Гетьманська столиця», Історико-археологічним музейним комплексом «Древній Любеч». Зокрема, у навчальному корпусі Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка було виділено й облаштовано приміщення для Правління 400 НСКУ.

IV. Видавнича справа

Протягом 2014 р. було видано низку книг і буклетів місцевих авторів з історії краю:

1. АРХИМАНДРИТ Нона (Пирогов) / [авт.-сост. А.В.Царенок]. - Чергшгов: Десна Поліграф, 2014. - 44 с.
2. БЕЛЬМАН С. О событиях и людях: [статьи, путевые заметки, доклады, письма, интервью] / Семен Бельман. - Чернігів: Десна Поліграф, 2014. - 527 с: фото.
3. БЕРЕГОВИЙ В. Спортивне сузір'я Чернігівщини / Віктор Береговий. - Чернігів: Десна, 2014. - 127 с: іл.
4. БІБЛІОТЕКИ Чернігівщини в цифрах: стат. зб. (2010-2011 рр.) / [упоряд. П.В.Грищенко]. - Чернігів: ЧОУНБ ім. В.Г.Короленка, 2014. - 15 с.
5. БІБЛІОТЕКИ Чернігівщини на сторінках преси: бібліогр. покажч. публ. за 2013 рік. Вип. 17 / [уклад. А.Мальована; відп. за вин. О.Сльозка]. - Чернігів: ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка, 2014. - 144 с.
6. БОЙКО В. Владні інституції Чернігово-Сіверщини: ілюстрована історія / В.Бойко, Д.Казіміров, С.Леп'явко. - Чернігів: Десна, 2014. - 190 с,

7. БОНДАР О.М. Чернігів: місто і фортеця у ХІУ-ХУШ століттях / Олександр Бондар. - Вишгород: Олег Філюк, 2014. - 177 с: іл.
8. ВОЛОДИМИР Петрович Коваленко: (біобібліогр. покажч.) / [уклад. Н.Ф.Головатенко; відп. ред. Г.Г.Макарова]. -Чернігів: ЧНПУ, 2014. - 96 с.
9. ГАЛОПОМ по Щорсівщині. - Щорс: Щорська центр, б-ка ім. 40-річчя Перемоги, 2014.-33 с.
10. ГОРОБЕЦЬ С.М. Заснування і походження назв сіл Чернігівського району / Сергій Горобець. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. — 215 с: табл.
11. ДЗЮБА С.В. Доля людини. Микола Дейкун / Сергій Дзюба. - Чернігів: Ранок, 2014. - 240 с: фото.
12. ДОБРЯНСЬКИЙ В. 100 пам'ятних зустрічей / Віталій Добрянський. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. - 255 с: фото.
13. ДУДКО І.П. Збирач скарбів народних Степан Ніс / Іван Дудко. - Городня: [б. в.], 2014. - 36 с: іл.
14. ЕКОНОМІЧНЕ і соціальне становище Чернігівської області за 2013 рік* [відп. за вип. О.М. Радченко]. - Чернігів: Гол. упр. статистики у Чернігів. обл., 2014. - 79 с: табл.
15. ЕКОНОМІЧНЕ і соціальне становище Чернігівської області за січень-серпень 2014 року / [відп. за вип. О.М. Радченко]. - Чернігів: Гол. упр. статистики у Чернігів, обл., 2014.-84с.
16. ЖИТИЕ Святителя Феодосия Черниговского / [сост. А.В. Царенок]. - Чернигов, 2014. — 30 с: ил.
17. ЗНАМЕННІ і пам'ятні дати по Чернігівській області на 2015 рік / [уклад.: Л.В. Студьонова, І.Я. Каганова; відп. за вип. І.М. Аліференко]. - Чернігів: Чернігівська ОУНБ ім. В.Г. Короленка, 2014. - 77 с.
18. Інформація для внутрішньо переміщених осіб з окупованих територій: адресні ресурси М.Чернігова / [упоряд. О.М. Плаунова, К.М. Райхіль; відп. за вип. І.М.Аліференко]. - Чернігів: Чернігівська ОУНБ ім. В.Г. Короленка, 2014.-32 с.

19. ИСТОРИКО-правовіе, соціально-економічніе і технологічніе аспекти розвитку общества: матеріали міжнарод. науч.-практ. конф. / [редкол.: А.В.Железняк и др.]. - Чернігов: Десна Поліграф, 2014. - 251 с.
20. КАЗАНЦЕВ В. Обычная жизнь в необыкновенное время / Василий Казанцев; лит. ред. В.Солонилова. - Чернігов: Лозовой В.М., 2014. - 240 с.
21. КОНДРАТЬЄВ І.В. Любецьке староство (XVI - середина XVII ст.): [монографія] / Ігор Кондратьєв; ЧНПУ ім. Т.Г. Шевченка, Іст. - археол. музейний комплекс «Древній Любеч». - Чернігів: Лозовий В. М., 2014. - 383 с: іл.
22. КУЖЕЛЬНИЙ І.Д. Звеничів і звеничівці / Іван Кужельний. - Чернігів: Десна Поліграф, 2014. - 436 с: іл.
23. ЛЕУС В.М. Твори, співзвучні часові: літ. і портр. письменників Чернігівщини / Віталій Леус; [відп. за вип. І.М. Аліференко]. - Чернігів, 2014. - 76 с.
24. ЛИСТИ Михайла та Марії Могилянських до Іллі Шрага (1907-1917 рр.) / [упоряд., передм., прим. Т.П.Демченко, С.Г. Іваницької]. - Чернігів: Просвіта, 2014. - 143 с: фото.
25. ЛІТЕРАТУРА про Чернігівську область за 2010-2011 роки: бібліогр. покажч. / [уклад. Н.Ф. Гонза, І.Я. Каганова, В.І. Солонікова, Л.В. Студьонова; відп. за вип. І.М. Аліференко]. — Чернігів: ЧОУНБ ім. В.Г.Короленка, 2014. - 156 с.
26. ЛІТЕРАТУРА про Чернігівську область за 2012 рік: бібліогр. покажч. / [уклад. Н.Ф. Гонза, І.Я. Каганова, В.І. Солонікова, Л.В. Студьонова; відп. за вип. І.М. Аліференко]. -Чернігів, 2014. - 182 с.
27. МИХАЙЛО Коцюбинський: до 150-річчя від дня народження М.М. Коцюбинського - Чернігів: Домінант, 2014. - 1 розгорнутий арк.: іл. - (Чернігівщина туристична). - Укр., англ.
28. МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Новгород-Сіверська гімназія - аїта таїет Сіверського краю (1808-1918) / Ю.Р. Мірошніченко, А. Федірко. - К.: Фенікс, 2014.-303 с.:іл.

29. МІСТО відроджується (1943-1950 рр.) / [уклад. Н.П.Мокросноп]. - Щорс: Щорс. центр, б-ка ім. 40-річчя Перемоги, 2014. - 20 с: іл.
30. НЕОПАЛИМА купина - наша слава Городня / [редкол.: П.Д.Шаповал та ін.]. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. - 454 с: фото.
31. ОЖИВАЄ минушина: творчість ічнянців / [упоряд. Т. Чумак]. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. - Кн. 2. - 232 с: іл.
32. ПАМ'ЯТЬ і шана / [упоряд.: О.В.Каранда, Н.О.Авер'янова]. - К.: Інтерконтиненталь-Україна, 2014,- 319с: фото.
33. ПОКАЖЧИК змісту «Сіверянський літопис» за 2009-2013 роки / ред. журн. «Сіверянський літопис»; [уклад.: К.А. Герасименко, Н.В.Романчук; відп. за вип. І.М.Аліференко]. - Чернігів: Чернігівська ОУІБ ім. В.Г.Короленка, 2014. - 63 с.
34. ПРОВОЗИН В. Северная Пальмира України [Новгород-Северский]: историко-беллетристический очерк. - Львов: Добра справа, 2014. - 176 с: ил.
35. ПУШКИНА А. Биография времени: страницы истории [Черниговского молодежного] театра с пометками Геннадия Касьянова / Алла Пушкина. - Чернигов, 2014.-432 с.
36. РЕВІЗІЯ Чернігівського полку 1732 року / [упоряд. І. Ситий]. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. - 718 с: іл. - (Джерела для вивчення козацтва; т. 3, ч. 1).
37. РОСІЙСЬКА імперія у ХІХ - на початку ХХ ст. Влада і суспільство: механізми взаємодії: зб. наук, праць. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014. - 639 с.
38. САПОН В.М. Моя Шевченкіана / Володимир Сапон. - Чернігів: Лозовий В.М., 2014.-55 с.:гюстр.
39. СБОРНИК матеріалов по малоруському фольклору (Черниговской, Вольшской, Полтавской и некоторых других губерний) [Кссрокопия]: колядки, щедровки, загадки, пословиці, заговори, народная медицина, приметі, рассказы и сказки / собрал А.Н. Малинка. - Чернигов: Тип. Губ. Земства, 1902. -Чернигов, 2014.-388 с.
40. СВІТЛАНА Олександрівна Половнікова: (біобібліогр. покажч.) / [уклад. І.Я. Каганова, С.Л. Лаєвський, Л.П. Лишок; наук. ред. О.Б. Коваленко; ред.

І.Я. Каганова; відп. за вип. І.М.Аліференко]. - Чернігів, 2014. - 32 с. - («Історики та краєзнавці Чернігівщини»; Вип. 19).

41. СВЯЩЕННОМУЧЕНИК Василій (Богоявленский), архиєпископ Чернігівський і Нежинський: матеріали к жизнеописанию / [сост. Е.А. Логунова, А.Ф. Тарасенко] - М.: Православний Свято-Тихоновський гуманітарний ун-т., 2014. - 454 с.

42. СТАТИСТИЧНИЙ щорічник Чернігівщини за 2013 рік / [відп. за вип. Т.В. Козар]. - Чернігів: Гол. упр. статистики у Чернігів, обл., 2014. - 452 с: табл.

43. СУХОВЕРСЬКИЙ А.М. Таємниці Голубових поселень / Анатолій Суховерський. — Ніжин: Аспект-Поліграф, 2014. - 198 с: фото, іл.

44. ХТО є хто у назвах міста / Щорська центр, б-ка ім. 40-річчя Перемоги. - Щорс, 2014.-43 с.

45. ЧЕРНІГІВСЬКІ шляхи Тараса: (реком. бібліогр. покажч.) / [уклад. Л.В. Студьонова; ред. І.Я. Каганова; відп. за вип. І.М. Аліференко]. - Чернігів: Чернігівська ОУНБ ім. В.Г. Короленка, 2014. - 84 с. .

46. ЧЕРНІГІВЩИНА в цифрах у 2013 році / [відп. за вип. Т.В. Козар]. - Чернігів: Гол. упр. статистики у Чернігів, обл., 2014. - 170 с: табл.

47. ШЕВЧЕНКІАНА Василя Леоненка / [упоряд. Л.В. Феофілова; відп. ред. Л.М. Поліщук]; 2-е вид., дон. - Чернігів: Чернігівська ОУНБ ім. В.Г.Короленка, 2014.

48. ШЕВЧЕНКО В. Енциклопедія Ічнянщини / Віталій Шевченко. - К.: Гнозіс, 2014 с: іл.

49. ШЛЯХАМИ історії рідного краю: до 75-річчя Щорського історичного музею. - Щорс, 2014. - 75 с: іл.

**Голова Правління
Чернігівської обласної
організації Національної
спілки краєзнавців України
професор**

Коваленко О.Б.